

СУЧАСНІ ТА ТРАДИЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ, БІООРГАНІЧНОЇ ТА БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ

Непорада К.С., Тарасенко Л.М., Нетюхайло Л.Г., Білець М.В.,
Омельченко О.Є., Манько А.М., Сухомлин А.А., Гордієнко Л.П.

ВДНЗУ “Українська медична стоматологічна академія”

В статті наведені приклади використання сучасних та традиційних технологій управління навчальним процесом на кафедрі медичної, біоорганічної та біологічної хімії.

Ключові слова: біологічна хімія, кафедра медичної, біоорганічної та біологічної хімії, управління навчальним процесом.

Розвиток сучасної медичної науки стимулює впровадження нових технологій у підготовку спеціалістів медичної галузі. Особливо актуальним це є в умовах впровадження засад Болонського процесу у вищих медичних закладах України [3, 4]. Нові економічні та інформаційні умови зумовлюють впровадження в навчальний процес новітніх технологій навчання. Викладання біологічної хімії, в даному випадку, не є виключенням. Біохімія - наука, з одного боку консервативна, яка базується на знаннях з основних принципів метаболізму в нормі та при патології, а з іншого боку, фундаментальні знання все більше і більше поповнюються новими даними з усіх розділів біохімії. Особливо стрімко розвивається імунохімія, молекулярна біологія. Інформація постійно поповнюється, що призводить до того, що знання постійно оновлюються. Цей потік інформації треба обробляти, намагатися класифікувати, осмислювати, доводити до відома студентів. На кафедрі медичної, біоорганічної та біологічної хімії Вищого державного навчального закладу України “Українська медична стоматологічна академія” для управління цим процесом використовуються декілька механізмів. Перш за все, для можливостей управляти навчальним процесом в умовах стрімкого потоку інформації, велика увага приділяється підготовці самих викладачів. На кафедрі

періодично проводяться методичні наради, де обговорюються питання щодо покращення викладання біохімії у студентів медичного та стоматологічного факультетів. Крім цього, регулярно проводяться засідання регіонального відділення Українського біохімічного товариства, на яких обговорюються найцікавіші питання сучасної науки. Весь науково-педагогічний колектив кафедри займається ще і науковою роботою. Займатися науковою роботою неможливо без осмислення безмежного потоку інформації, який надходить, тому це суттєво підвищує рівень викладачів, а відповідно, і їх можливості використовувати отримані знання при роботі зі студентами.

Велика увага на кафедрі медичної, біоорганічної та біологічної хімії приділяється підготовці студентів. Для управління навчальним процесом на кафедрі використовуються різні технології. Від традиційних — це традиційна усна форма опитування студентів на практичних заняттях, написання письмових опитувань, до сучасних технологій з використання Internet.

Навчальний план студентів передбачає досить велику частку годин для самостійної позааудиторної роботи: для студентів медичного факультету — це 70 годин, для студентів стоматологічного факультету — 120 годин [1, 2]. Рекомендовані підручники для вивчення біологічної хімії містять достатню кількість інформації з фундаментальних питань біологічної хімії. Але, оскільки, інформація постійно оновлюється, студенти певну частку часу витрачають на пошук інформації в Internet. Так, наприклад, постійно оновлюється інформація щодо біохімічної діагностики захворювань, або інформація щодо механізмів розвитку захворювань на молекулярному рівні. Викладачі та студенти використовують глобальну мережу для пошуку та аналізу сучасної інформації. Сучасним методом навчання є впровадження в навчальний процес мультимедійних лекцій, які суттєво розширюють можливості для викладання матеріалу студентам. Є можливість наочно та доступно показувати досягнення сучасної біохімії, на простих схемах, з використанням спеціальних фільмів, пояснювати складні питання.

Крім цього, є ще один механізм впливу на навчальний процес на кафедрі

медичної, біоорганічної та біологічної хімії. Так як біологічна хімія є однією із фундаментальних дисциплін в підготовці лікаря, питання з предмету включені до ліцензійного іспиту “Крок-1. Загальна лікарська підготовка” та “Крок-1. Стоматологія”. Даний іспит є для студентів досить сильним мотиватором. Для підготовки до іспиту студенти вирішують тести із бази даних ліцензійного іспиту. Для вирішення тестів треба мати достатню підготовку з предмету, яку можна забезпечити двома шляхами: регулярною підготовкою до занять та постійним оновленням отриманих знань за допомогою сучасних інформаційних технологій.

Ще одним дуже суттєвим, хоча і традиційним, критерієм є контроль успішності знань студентів. Він контролюється на всіх рівнях — спочатку на кожному практичному занятті, а потім і на підсумковому модульному контролі. Питання, як для опитування студентів на практичному занятті, так і на підсумковому модульному контролі, включають, і традиційні біохімічні питання, і нові, що відображають стан сучасної науки. Згідно засад Болонського процесу, система навчання студентів є рейтинговою, кінцева оцінка кожного залежить не тільки від отриманих і проявлених знань, а ще і від рейтингу серед інших студентів, цей фактор також суттєво доповнює механізми контролю над навчальним процесом [3]. Студенти зацікавлені в отриманні високих балів з предмету, рейтингова система суттєво їх стимулює. Це призводить до того, що студенти намагаються підвищити свій бал не тільки за рахунок отриманих оцінок на заняттях, а і за рахунок виконання різних видів самостійної роботи, в тому числі і виконані наукових робіт, виступах на конференціях. На кафедрі медичної, біоорганічної та біологічної хімії існує традиційне заохочення студентів до участі в роботі Студентського наукового товариства.

Ще один фактор, що досить суттєво допомагає контролювати навчальний процес — це мотивація студентів до того, що в сучасних умовах, тільки грамотний, освічений фахівець може бути конкурентно спроможним на ринку праці, тільки великі знання можуть допомогти досягти певних висот в професії

лікаря.

Сумарно всі методи контролю над навчальним процесом в сучасних умовах призвели до того, що можливо зробити висновок про те, що в сучасних умовах, освіта характеризується значним динамізмом. Знання, отримані студентами, у вищому навчальному закладі, потребують постійного оновлення протягом всього професійного життя. Це відповідає одному із принципів засад Болонського процесу, яка говорить про те, що вчитися треба протягом всього життя: Life Long Learnin [3, 4]. Що стосується колективу кафедри медичної, біоорганічної та біологічної хімії, то її науково-педагогічний колектив підтверджує цей принцип, так як, уже було сказано вище, підготовка і вдосконалення фахівців триває безперервно.

Отже, в сучасних умовах, поєднання традиційних методів контролю навчального процесу із сучасними науковими та технічними досягненнями, дозволяє оптимально регулювати навчальний процес на кафедрі медичної, біоорганічної та біологічної хімії.

Список літератури:

1. Методичні розробки з біологічної та біоорганічної хімії (II-III модулі) для самостійної роботи студентів медичного факультету. – Полтава, 2006. – 111 с.
2. Навчально-методичний посібник “Біологічна та біоорганічна хімія” для студентів II курсу стоматологічного факультету (II-III модулі). – Полтава, 2012. – 93 с.
3. Медична освіта в світі та Україні: монографія /Ю.В. Поляченко, В.Г. Передерій, О.П. Волосовець та ін. – К.:”Книга плюс”, 2005. – 383 с.
4. Система управління якістю медичної освіти в Україні: монографія /І.Є. Булах, О.П. Волосовець, Ю.В. Вороненко та ін.- Д., “АРТ-ПРЕС”, 2003. – 212 с.